

411: Murabbim Olmasaydı... Hadis midir?

Tarık Ebu Abdullah

14 Haz, 2018

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Selamun Aleykum ve Rahmetullah

Sofiler *“Benim mürebbim olmasaydı, ben rabbime arif olamazdım”* hadisini kendilerine delil getirerek safsatalarına alet ediyorlar.

Sizden ricam bu hadis hakkında acilen senetleri ile bir açıklama ve şerh yapmanız. Çünkü bu hadis hakkında Tevhit ehli hiç kimse bir açıklama yapmamış. Yapmışsa da ben ulaşamadım. Rabbim sizlerden razı olsun.

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullah. Hamd Allah’a mahsustur.

Muhterem kardeşim bahsettiğin söz meşhurdur ama hadis değildir. Rasulullah (*sallallahu aleyhi vesellem*)’in sözü değildir. Kimin sözü olduğu da belli değildir. Senedi de yoktur. Bazıları isim vermeden bu sözü selefe nispet ederler. Bazıları da bu sözü Ebu Bekir ve Ali (*radiyallahu anhum*)’ya nispet ederler. Abdulkadir el-Ceylani (*rahimehullah*)’a nispet edilen Sirru’l-Esrar adlı kitapta şöyle geçiyor: *“Emiru’l-Muminin Ali bin Ebi Talib (kerremallahu vechehu) şöyle demiştir: “Murabbi olmasaydı rabbimi bilmezdim”*. Buna göre sözün sahibi Ali (*radiyallahu anhu*) dur. Lakin bu doğrumudur Allahu A’lem. Zira birincisi bu sözün Ali (*radiyallahu anhu*)’ya senedi yoktur ve ikincisi bu kitabın Abdulkadir el-Ceylani’ye nispeti doğru değildir. Bilakis Abdulkadir el-Ceylani (*rahimehullah*)’tan sonra derlenmiştir. Ama kimin derlediği de belli değildir. Ve yine başka mutasavvıflar bu sözü Ebu Bekir (*radiyallahu anhu*)’ya nispet ederler. Tabi ki senedi olmayan bir söz. Binaen aleyh bu söz haber olarak sabit değildir.

Bu sözün sübutuyla alakalıdır. Sözün manasına gelince aslen doğrudur. Evet, insanın Rabbini tanıması için, muradını bilmesi için, neyi emretmiş, neyi nehyetmiş, rızası nasıl kazanılır bilmesi için, hak üzere olması için ve hakka ulaşması için bir murabbiye, yani eğitmene ihtiyacı vardır. Onu doğruya, istikamete irşad eden, açık olanları netleştiren, gözden ve kalpten mestur olanı ortaya çıkaran murşide ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaç gerçektir. Bunun için Allah (*azze ve celle*) bu ihtiyaca itibar etmiştir ve ihtiyacı karşılayacak maslahatı korumak için gerekeni emretmiştir ve ***“bilmediğinizde zikir ehline (ulemaya) sorun”*** buyurmuştur.

Ulemaya itibar etmemeyi, onlara tabi olmamayı kötölemiş ve ***“Kendilerine güven veya korku hususunda bir haber geldiğinde onu hemen***

yayıverirler. Hâlbuki onu Rasul'e ve kendilerinden olan emir sahibi kimselere götürselerdi, onlardan onu istinbat edecek olanlar onu bilirlerdi. Allah'ın üzerinizde ki lutfu ve rahmeti olmasaydı pek azınız müstesna şeytana tabi olmuştunuz” buyurmuştur.

İmam ibni Cerir (*rahimehullah*)'ın dediği gibi istinbat gözlerin görmesinden veya kalplerin marifetinden mestur olanı istihraç etmektir (*ortaya çıkarmaktır*). Gözlerin görmesinden veya kalplerin marifetinden mestur olanı ortaya çıkaranlar ulemadır. Ayeti kerime açık bir surette ulemaya tabi olmayanların şeytana tabi olacaklarını beyan ediyor. Zira vahye dayanan ilme tabi olmayan nefsine, hevasına ve şeytana tabi olacaktır.

Bunun için seleften bazıları şöyle demişlerdir: *“Bir genç iltizama girdiği zaman Allah'ın ona onu elinden tutacak Ehli Sünnet'ten bir hocaya muvaffak kılması Allah'ın o gence fazlındandır”*. Zira dünyada olan her şey de olduğu gibi bilginin, şuurun ve sahih nazarın da bir olgunlaşma, tekemmül sürecine ihtiyacı vardır. İnsan hemen her şeyi bilmediği gibi bildiklerini ilkin yanlış da bilmesi mümkündür. Dolayısıyla insanın onu elinden tutup hakka irşat eden bilirkışıye ihtiyacı vardır. İşte bu murabbidir.

İbni Abbas (*radiyallahu anhum*a) murabbiyi, rabbani âlimi tarif ederken şöyle demiştir: *“Rabbani âlim ilmin büyüğünden evvel insana küçüğünü öğretendir.”*

Bu çok büyük bir faydadır. Nasıl ki her fehim her kitabı kaldıramadığı gibi her kalpte her hakikati kaldıramaz. Ama doğru yol ve rabbani murşid ile kalp her hakikate kabil olur. Böylece hakikati görebilir ve istifade edebilir.

Bir murabbinin, yani rabbani hocanın elinde yetişmenin diğer büyük bir faydası talebenin haddini bilmesidir. Zira kendisinden daha âlim olan ve kendisini cehaletiyle yüzleştiren, aynı zamanda merhamet ve şefkat ile elinden tutan ve yetiştiren hocasıyla yürümesi nefisinin azmasına, haddini aşmasına ve kendine zarar vermesine mani olacaktır. Hiç şüphesiz ki bir talebeye isabet edecek olan en büyük zarar kibirlenmesi ve vakti gelmeden evvel meyve vermeye kalkışmasıdır. Zira kural *“Kim vakti gelmeden bir şeyi elde etmek için acele ederse ondan mahrum edilerek cezalandırılır”*.

El mühim, sual ettiğin sözde aslında bir sıkıntı yoktur. Ama bazı çevreler murabbi ile veya şeyh ile veya mürşit ile hakikatte ulemayı ve sahih ilmi terk etmiş, yerine keşif, zuhurat ve saire hevai ve şeytani kaynakları din edinmiş olan şahısları kast ettikleri için bu ve buna benzer sözler sorun oluyor. Kast ettiğim çevreler muhtelif batını fırkalardır. Muhakkak batını fırkalarda ilk akla gelenler rafiziler ve tasavvufçulardır. Ama bu bağlamda felsefeci, akılcı

firkaları da unutmamak lazımdır.